

17. Терентьева Л. М. Системна модель індукції та дедукції: співвіднесеність і подвійність / Л. М. Терентьева // *Філософська думка*. – 2011. – № 2. – С. 40–54.

18. Терентьева Л. М. Тематичний аналіз силогістики Аристотеля / Л. М. Терентьева // *Філософська думка*. – 2012. – № 2. – С. 70–83.

19. Уемов А. И. Общая теория систем для гуманитариев: Учебное пособие / Уемов А., Сараева И., Цофнас А. – Universitas Rediviva, 2001. – 276 с.

20. Уемов А. И. Системный подход и общая теория систем / А. И. Уемов. – М.: Мысль, 1978. – 272 с.

21. Цофнас А. Ю. Теория систем и теория познания: монография / А. Ю. Цофнас. – Одесса: Астропринт, 1999. – 308 с.

References

1. Aristotel. Kategorii: Soch. v 4 t. / Aristotel. – М.: Mysl, 1975. – Т. 2. – 1978. – 688 s.

2. Aristotel. Pervaja analitika: Soch. v 4 t. / Aristotel. – М.: Mysl, 1975. – Т. 2. – 1978. – 688 s.

3. Asmus V. F. Logika: Uchebnik / V. F. Asmus. – М.: Editorial URSS, 2001. – 392 s.

4. Bazhenov L. B. Dopolnitelnost i edinstvo protivopozlozhnostej / L. B. Bazhenov // *Princip dopolnitelnosti i materialisticheskaja dialektika*. – М.: Nauka, 1976. – С. 5–15.

5. Bohr N. Izbrannije nauchnije trudi: V 2 t. / N. Bohr. – М.: Nauka, 1970. – Т. 2. – 1971. – 675 s.

6. Geizenberg V. Fizicheskije principii kvantovoj teorii / V. Geizenberg. – М.: Gos. tekhniko-teoreticheskoe izdatelstvo, 1932. – 146 s.

7. Gorskij D. P. Kratkij slovar po logike / D. P. Gorskij. – М.: Prosveschenije, 1991. – 207 s.

8. Dolidze M. G. Dopolnitelnost kak obshchefilosofskij princip / M. G. Dolidze. – Тб.: Mecniereba, 1989. – 103 s.

9. Kondakov N. I. Logicheskij slovar-spravochnik / N. I. Kondakov. – М.: Nauka, 1975. – 720 s.

10. Logika / [red. D. P. Gorskij, P. V. Tavanets]. – М.: Gospolitizdat, 1956. – 280 s.

11. Osipov V. E. Principi neopredelennosti, sootvetstvija i dopolnitelnosti v structure stilya nauchnogo myshlenija / V. E. Osipov. – Irkutsk: Izdatelstvo Irkutskogo universiteta, 1990. – Ch. 2. – 178 s.

12. Pozner A. R. Dopolnitelnost kak metod nauchnogo issledovaniya / A. R. Pozner // *Princip dopolnitelnosti i materialisticheskaja dialektika*. – М.: Nauka, 1976. – С. 16–31.

13. Porus V. N. Dopolnitelnosti princip / V. N. Porus // *Novaja filosofskaja enciklopedija: V 4 t. / [red. V. S. Stepin]*. – М.: Mysl, 2000. – Т. 1. – С. 691–692.

14. Terentjeva L. N. Dve modeli bytija v terminah dvoistvennogo sistemnogo modelirovaniya / L. N. Terentjeva // Ujemov A. I. i dr. *Filosofija nauki: sistemnij aspekt: uchebnoje posobie dlya prepodavatelej, aspirantov, magistriv filosofskih i nefilosofskih specialnostej* / A. I. Ujemov, L. N. Terentjeva, A. V. Tchaikovskij, F. A. Tikhomirova. – Odessa: Astroprint, 2010. – С. 166–182.

15. Terentjeva L. N. Princip dopolnitelnosti v sillogostike Aristotelya kak princip sootnesennosti / L. N. Terentjeva // Ujemov A. I. i dr. *Filosofija nauki: sistemnij aspekt: uchebnoje posobie dlya prepodavatelej, aspirantov, magistriv filosofskih i nefilosofskih specialnostej* / A. I. Ujemov, L. N. Terentjeva, A. V. Tchaikovskij, F. A. Tikhomirova. – Odessa: Astroprint, 2010. – С. 231–239.

16. Terentjeva L. N. Sistemnaja interpretacija logicheskogo kvadrata / L. N. Terentjeva // *Perspectivy*. – 2008. – № 3. – С. 95–100.

17. Terentjeva L. M. Systemna model indukcii ta dedukcii: spivvidnesenist ta podvijnist / L. M. Terentjeva // *Filosofska dumka*. – 2011. – № 2. – С. 40–54.

18. Terentjeva L. M. Tematichnyj analiz sylogistiki Aristotelya / L. M. Terentjeva // *Filosofska dumka*. – 2012. – № 2. – С. 70–83.

19. Ujemov A. Obshchaja teorija system dlya humanitariev: uch. pos. / A. Ujemov, I. Sarajeva, A. Tsfnas. – Varshava: Universitas Rediviva, 2001. – 276 s.

20. Ujemov A. I. Systemnij podhod i obshchaja teorija system / A. I. Ujemov. – М.: Mysl, 1978. – 272 s.

21. Tsfnas A. J. Teorija system i teorija poznaniya: Monografija / A. J. Tsfnas. – Odessa: Astroprint, 1999. – 308 s.

Popova Yu. V., post-graduate student Natural faculties philosophy department, Odessa National I. I. Mechnikov University (Ukraine, Odessa), maggia@matrix.odessa.ua; Juliette-night@yandex.ru

Complementarity as a physical principle and philosophic conception: the system-parametric aspect

The article represents an investigation of complementarity idea as a physical principle introduced by N. Bohr for the description of quantum mechanics objects, and also this idea application in the General Parametric Systems Theory which was developed by A. I. Ujemov and his school. This idea is represented as a principle of dual system descriptions complementarity by the example of deductive and inductive conclusions' system models. The attributive and relational structures investigation is represented in their interrelationship and complementarity to each other. The transformation of the complementarity physical principle into general scientific and philosophical one is also shown in this work.

Keywords: principle of complementarity, General Parametric Systems Theory, system model, attributive and relational system definitions, deduction, induction.

Попова Ю. В., аспірантка кафедри філософії природничих факультетів, Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова (Україна, Одеса), maggia@matrix.odessa.ua; Juliette-night@yandex.ru

Додатковість як фізичний принцип та філософська концепція: системно-параметричний аспект

Досліджено ідею додатковості як фізичного принципу, що запропонував Н. Бор для опису об'єктів квантової механіки, а також застосування даної ідеї в загальній параметричній теорії систем, що була запропонована А. І. Уйємовим та його школою. Ця ідея представлена як принцип додатковості двоїстих системних описів на прикладі вивчення системних моделей дедуктивних та індуктивних висновків. Представлено дослідження атрибутивної та реляційної структур в їх співвіднесеності та додатковості одна іншій. Показана трансформація фізичного принципу додатковості в загальнонауковий та філософський.

Ключові слова: принцип додатковості, параметрична загальна теорія систем, системна модель, атрибутивне та реляційне визначення системи, дедукція, індукція.

* * *

УДК 392.3

Рябека О. Г.,
кандидат політичних наук, доцент, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ), bvp51@ukr.net

СВІТОВИЙ УРЯД: НА МЕЖІ МІЖ ТАЄМНИМ І ОЧЕВИДНИМ

Розглянуто момент становлення Світового уряду як органу управління планетарним соціальним розвитком. Увагу зосереджено на тому, що паралельно іде формування двох видів Світового уряду: таємного і легітимного. Генетично вони породжені тенденцією глобалізаційного процесу, що обумовлює становлення організаційної єдності планетарної спільноти. Подано їх параметричну характеристику і умови становлення у дискурсі ХХІ століття.

Ключові слова: Світовий уряд, світова спільнота, національні держави, Інтерократія, таємний уряд, легальний уряд, мондіалізм, новий порядок.

Мета статті полягає у висвітленні суті і змісту ідеї становлення Світового уряду як гострої суспільної потреби планетарної спільноти у інтегрованому органі для оперативного управління світовим соціальним розвитком, що нині складається стихійно і має два алгоритми становлення: таємний і легальний. Це означає, що соціальну, економічну і культурологічну глобалізацію цілком логічно доповнити “політичними структурами відповідного масштабу і сили” [6]. У такому контексті Світовий уряд – це концепція єдиної політичної влади над планетарним людством [14].

Якщо ж звернутися до історії проблеми становлення Світового уряду, то вона досить багата, оскільки ідея сама по собі не нова. До неї у свій час зверталися Данте Аліґ'єрі (1265–1321) в трактаті “Монархія” (1310–1313); Еммануїл Кант (1724–1804) у трактаті “До вічного миру” (1795), Фердинанд Тенніс (1855–1936) у працях “Спільнота” і “Суспільство” (1887); Торстейн Веблер (1857–1929) у праці “Дослідження природи ми-

ру і умов його підтримки” (1917), а також Бертран Рассел (1872–1970); Альберт Ейнштейн (1879–1955) в праці “Методи досягнення миру в цілому світі” (1948); Андрій Сахаров (1921–1989) в роботі “Проект Конституції Союзу Радянських Республік Європи і Азії” Ч. 4 (1990) та ін. Величезну роль у впровадженні ідеї світового панування відіграли погляди Адама Вайсхаупта, що заснував орден Ілюмінатів в Європі (1776). Ілюмінати об’єдналися з масонами. Згодом орден був заборонений в Європі, але ідеї засновника отримали відгук в масонських ложах Америки.

У практичному ж сенсі за її реалізацію поклали своє життя не одне покоління людей. З відкритими домаганнями на практичне світове панування виступили Олександр Македонський, Наполеон, германський фашизм, у наш час – Сполучені Штати Америки. Сьогодні на неї замахується Російська Федерація. Усі війни з XV по XIX століття мали очевидний виражений загарбницький характер з метою встановити Світове панування тієї чи іншої держави або групи держав-союзників над планетарним світом.

Тема Світового уряду розглядається серед багатьох творів публіцистичного і художнього жанрів. “Світовому уряду”, серед інших, присвячена книга відомого у минулому депутата Державної Думи Росії, одного з Вождів Чорної Сотні М. Є. Маркова “Войны тёмных сил” (2011) [10], книга колишнього співробітника британської розвідки Джона Коулмана “Комитет 300” (англ. The Conspirators’ Hierarchy: The Committee of 300) (1992) [7]. У першій викладено передбачувану історію Світового уряду до початку XX століття. У другій книзі наводиться конспірологічна теорія про облаштування “Світового уряду” в XX столітті.

Суспільна потреба планетарної спільноти у органі управління соціальним розвитком настільки гостра, що 2013 рік оголошено роком Світового Уряду. Приватні глобальні світові еліти, що впровадилися в уряди, рішуче налаштовані на введення Світового уряду. Лондонська “Financial Times” відкрито сформулювала цю точку зору у статті спеціаліста із зовнішніх стосунків Гідеона Ракмана, опублікованій 8 грудня 2009 року. Заголовок цієї статті говорить сам за себе “А тепер про Світовий уряд”. Таку ж мету переслідує Тристороння комісія, CFR (Комітет з міжнародних відносин; прим. mixednews) і Більдербергські інсайдери, навіть Ватикан. Ще у 1999 році Ray Kurzweil прогнозував, що Світовий уряд буде створено до 2020 року. Створення Ліги Націй у 1919 році розглядали як праобраз Світового уряду, негатив якого відчули керівники інших країн світу і не погодилися з цією ідеєю, масово не підтримали її. Саме на її основі пізніше була створена, як відомо, ООН.

Причиною породження гострої потреби у формуванні Світового уряду є, на нашу думку, глобалізаційний процес сучасного соціального розвитку, що охопив організаційну сферу соціального світу, а саме тенденція, що веде до становлення організаційної єдності планетарної спільноти. Вона полягає у переході від нині чинних національних систем державного управління і місцевого самоврядування до становлення органічної системи Світової влади, що розкладається на чотири складові: недержавну владу Світового громадянського суспільства, Світову законодавчу владу,

Світову виконавчу владу і Світову судову владу; на демократичних засадах породжує Світову державу з головним виконавчим органом – Світовим урядом, єдиною нормативно-правовою системою у формі загальноцивілізаційної системи цінностей, планетарної моралі і Світовим правом.

Демократія проявляє себе у цьому контексті як параметр управління у ході самопородження нового світоустрою, саме вона забезпечує поки стихійний розподіл Світової влади у ціннісно-смісловій матриці планетарного життя між матеріальним і духовним виробництвом, між монополюю вибудованими і агресивно налаштованими на світове панування господарськими утвореннями, між окремими національними державами і їх військово-політичними блоками. Зворотним боком за таких умов є загострення проблеми переусвідомлення у контексті глобалістики явищ свободи і волі людини, її колективних утворень.

Кінцевим продуктом є організоване суспільство (за В. Андрущенко), у якому раціонально розподілена Світова влада, тобто матеріалізується якісно новим розподілом Світової влади між Світовою державою (державною владою: законодавчою, виконавчою і судовою) і Світовим громадянським суспільством (недержавною владою).

Каталізатором становлення Світового уряду є територіальна глобалізація планетарної спільноти. Ось як з позицій аналітиків Російської Федерації у найближчий час вона розвиватиметься у таких напрямках: а) зміцнення держав традиційного типу в Латинській Америці, Південно-східній Азії, країнах колишнього СРСР; б) будівництво союзів і об’єднань держав в Європі, Північній Америці, ісламському світі; в) поява континентальних територіальних структур: Північноамериканської, Південноамериканської, Європейської, Далекосхідної (Тихоокеанської) і Ісламської; г) укрупнення континентальних територіальних структур до трьох (Американська, Європейсько-ісламська і Далекосхідна) або навіть дві (Атлантична і Тихоокеанська). Утворення єдиної цивілізації, при якій було б відсутнє ділення на національні держави або інші територіальні утворення, є справою віддаленого майбутнього. Вважаємо, що така ситуація стане можливою тільки на етапі, коли етнічні і культурні відмінності будуть стерті в достатньо, а для цього процесу знадобиться не менше 200–250 років. Таким чином, процеси територіальної глобалізації, глобалізації економічних форм і урбанізації вже сьогодні зливаються в “єдиний процес глобалізації управління” [5].

У наявних публікаціях мова йде про становлення двох видів Світового уряду, що переслідують діаметрально протилежні цілі: організаційна структура першого типу – Таємний Світовий уряд і його присутність, вплив на світові процеси віддзеркалені у багатьох тривожних за долю планетарної спільноти публікаціях; другого типу – Легітимний Світовий уряд, тобто той, що формується еволюційним або природним шляхом у ході організаційної взаємодії національних держав і міжнародних організацій, налаштованих на створення позитивних умов для життєдіяльності планетарної спільноти у нових умовах планетарного буття.

Спочатку декілька позицій щодо Світового уряду деструктивного типу. На Таємний Світовий уряд можна б було і не звертати багато уваги, якби його вплив був не значним на формування цілісної світосистеми. “Таємний світовий уряд” – один з основних термінів теорії змови, що означає обмежену групу осіб, наприклад, власників найбільших міжнародних корпорацій, яка, за твердженням прибічників таких теорій, визначає виникнення і здійснює контроль за розвитком основних подій, що відбуваються у світі, на шляху до “нового світового порядку”.

Таємний Світовий уряд існує з глибокої старовини. Перша згадка була про єгипетських жерців, що володіли таємними знаннями, за допомогою яких вони контролювали фараонів і народ. В середні віки Таємний уряд в Європі був під виглядом духовенства: пап, кардиналів, які ініціювали хрестові походи і інквізицію. Прикриваючись ім'ям Христа і Бога, знищували усіх інакодумців і освічених людей. Здійснювалися війни, справжньою метою яких було привласнення матеріальних цінностей. Церква була багатіша за королів і правителів країн. Вона контролювала політику держав. Це при ній виникла і панувала над долею людей найжорстокіша міжнародна каральна структура – папська інквізиція. Священна інквізиція контролювала практично усі сфери діяльності мільйонів людей, використала різні методи соціотехнічного, у тому числі і таємного, управління суспільством, а також способи проникнення в найбільш приховані куточки людської душі.

Різні теорії заклоту наділяють функціями Світового уряду різні реальні і вигадані структури [14], наприклад ООН, Велику вісімку (G8), Групу двадцяти (G20), масонство, жидомасонство, Більдербергський клуб, Комітет 300, ілюмінатів та ін. Але сьогодні найбільш впливовим є, виходячи з публікацій і активності, “Комітет 300” [7], що виступає як верховний контролюючий орган, який, на думку Д. Коулмена, править світом з 1897 року.

Метою заздалегідь сконструйованого плану є, як випливає з його ідеології, створення єдиного уніфікованого світу і єдиного Світового уряду. Усе духовне життя зосередиться у рамках однієї церкви, яка таємно вже діє з 1920 року. За основними напрямками вже ведуться секретні дослідження і розробки в таємних лабораторіях Світового уряду.

За інформацією Д. Коулмана, в “Комітет 300” входять найвпливовіші політичні фігури, наприклад Джордж Буш, представники майже усіх королівських сімей Європи, а також Девід Рокфеллер та інші великі фінансисти. На думку автора, ліберально-демократичні реформи 90-х років ХХ століття в Росії були етапом залучення російського керівництва в стратегію “Комітету 300”, члени якого віддавали накази особисто Борису Єльцину.

У Росії ці закордонні центри міжнародного впливу створили мережу своїх кореспондентів ще за радянських часів. У 1990 р. в Росії був створений Інститут Крибла. У 1993 році Інститут Крибла був помічений у зв'язках зі службами США. Тоді він припинив своє існування як американська організація і перереєструвався як Російський інститут з проблем демократії і свободи (РІПДС), фактично зберігши ко-

лишню структуру. Очолює його член Міжрегіональної депутатської групи, колишній начальник ГУВС Москви (1991–1992) А. Мурашов, один з лідерів “Демвибору” Росії.

Кінцевим продуктом діяльності Таємного Світового уряду є встановлення так званого нового світового порядку. Термін “новий світовий порядок” (НСП) був введений у політичний обіг колишнім президентом США Джорджем Бушем в 1990 році. Теоретичною основою НМП є доктрина мондіалізму, націлена на встановлення прямого правління Світового уряду. Структурною опорою мондіалізму є неурядові Рада з міжнародних відносин, Тристороння комісія і Більдербергський клуб [11].

Ідею “нового світового порядку” відразу ж підтримав М. С. Горбачов, який заявив, що США і СРСР будуватимуть його разом. Власне, війна проти Іраку і стала відправною точкою, початком цього “будівництва”. В якості молодшого партнера горбачовський Радянський Союз, передбачалося, стане будувати (НСП) на євразійському просторі за формулою “Єдиний світ – єдиний ринок”. Але СРСР розпався, і на початку 90-х рр. ХХ ст. група аналітиків професора Санторо з Міланського інституту спеціальних політичних досліджень розробила новий шлях переходу до нового світового порядку.

Однією з стратегічних цілей Таємного Світового уряду, приписуваною йому прибічниками теорій змови, є створення суспільства, побудованого за принципом “золотого мільярда”. На думку прибічників, у такий “золотий мільярд” входять члени “вищих гільдій” і представники “найбільш гідних і розвинених” націй. Іншим націям (африканцям, азіатам, росіянам) відведена роль обслуговуючих чорне виробництво, джерело копалин, усієї інфраструктури. Ця “корисна частина” нібито становить близько півтора мільярди, тоді як решта населення (більше 4 млрд.), як стверджують прибічники теорії, зарахована до “зайвого” і планомірно знищується за допомогою алкоголю, тютюнокуріння, наркотиків, революцій. Усі наркотрафіки і наркокартелі знаходяться під контролем членів Таємного Світового уряду так само, як проституція і порноіндустрія.

Наскільки реально Світовий уряд на початку ХХІ століття здатний впливати на сучасну політику конкретної національної держави, зрозуміло з оцінки його впливу на Російську Федерацію. Так, наприклад, О. О. Ігнатов заявляє: “Ключовим чинником, що впливає на сучасні глобалізаційні процеси, є діяльність Світового уряду. Не вдаючись до несамоовитих подробиць, що малюються нам численними теоріями змови, слід визнати, що ця наддержавна структура цілком ефективно виконує роль штабу “Нового світового порядку”. Проте у своїй роботі ця організація орієнтується на інтереси нечисленної еліти, об'єднаної етнічною спорідненістю і ініціативою в ложах деструктивної спрямованості. Ця обставина – узурпація влади у Світовому уряді хасидсько-парамасонською групою – вимагає швидкого виправлення” [5].

Як вихід з цієї ситуації О. О. Ігнатов пропонує керівництву Російської Федерації наступне: “Коли говорилося про необхідність виправлення ситуації навколо позицій Світового уряду, малося на увазі наступне:

Російська еліта повинна увійти до Світового уряду і його структур з метою істотного коригування цілей і способів глобалізації. Для реалізації вказаного завдання усі засоби підходять: а) необхідно заповнювати російськими кадрами якомога більше міжнародних організацій на рівні виконавчих органів (апаратів), а не тільки представницьких структур; б) російська бізнес-еліта повинна поставити питання про необхідність створення аналога ООН у сфері надкорпоративних стосунків, де росіяни повинні відігравати активну роль. Важливим і делікатним є завдання впровадження російських представників у численні таємні організації, що становлять невидиму основу влади Світового уряду, – масонські і парамасонські ложі, “таємні” ордени і інші подібні утворення. Росія повинна мати можливість впливати на рішення, владу, що приймається таємними міжнародними структурами” [5].

Загальносвітова кон’юнктура, загалом, якщо і не потурає усім примхам Росії, то, в усякому разі, досить сприятлива для майбутнього “підняття з колін”. І якщо так піде справа і надалі, то ми точно закріпимося в команді “Колективного лідерства провідних держав світу” [8], такого необхідного для забезпечення “стійкої керованості світового розвитку” [8].

Під Легітимним Світовим урядом більшість дослідників, не заангажованих імперськими ідеями всесвітньої влади над планетарною спільнотою, розуміє певну наднаціональну функціональну мегаструктуру, що еволюційним шляхом виростає з інститутів сьогодношньої ООН, доповнюючи їх елементами глобального соціального управління, самоорганізації і саморегуляції, що притаманні відкритим соціальним системам, наприклад сталим зворотним зв’язком у виконанні Світового громадянського суспільства.

Організатори і головні дієві особи Таємного Світового уряду розуміють значення практичних дій Легітимного Світового уряду і тому не тільки уважно слідкують за ними, але вивчають їх і корегують власну поведінку, у всякому разі у світлі офіційної державної політики і міждержавних угод. Так, наприклад, аналізуючи умови, за якими Америка може стати лідером формування нової цілісної світосистеми, Зб. Бжезинський зазначає: “Необхідне глобальне лідерство може бути вироблене тільки у результаті свідомих, стратегічно осмислених і таких, що вимагають великих інтелектуальних витрат, зусиль з боку того, кого американський народ обере своїм президентом. Президент повинен не просто розбурхувати американський народ, він повинен освічувати його. Політичної просвіти і більшої демократії не можна домогтися одними гаслами, розпалюванням страхів або самовдоволення” [2].

Теоретична основа формування Легітимного Світового уряду нас також цікавить, оскільки саме вона створює простір для його організаційного буття. У. Бек у праці “Влада і контрвлада у добу глобалізації. Нова світова політична економія” пише: “Нова критична теорія концептуально доводить, що класичні межі між внутрішньою та зовнішньою політикою розмиваються та стираються, що окремі політологічні дисципліни, такі як міжнародна політика та національна наука управління, звільняються від догм національного по-

гляду і об’єднуються, що наука управління має бути створена наново, під космополітичним кутом зору” [1].

З наявної літератури випливає, що рух Світового громадянського суспільства і національних держав та їх союзів концептуально може забезпечувати, крім космополітизму, мондіалізм – від фр. monde “мир” (в сенсі “world”, а не “peace”) [13]. Політологи також згодні у своїй більшості з тим, що мондіалізм виступає як геополітична ідеологія Єдиного Світу [3], глобалізації, злиття усіх держав і народів в єдину планетарну освіту зі встановленням “Світового Уряду”, передбачає знищення расових, релігійних, етнічних, національних і культурних меж.

Легітимний Світовий уряд у дискурсі головних його акторів є предметом особливої уваги, оскільки треба відповісти на питання: кому реально має належати Світова влада. Як тут знову не звернутися до відомої праці Зб. Бжезинського “Выбор. Мировое господство или глобальное лидерство” (2006) [2]. Саме в ній знайий американський політолог розмірковує над цим вибором і приходиться до висновку, що тільки лідерство у глобалізованому суспільстві забезпечить прогресивний розвиток США, провідне місце у новому організаційному і політичному середовищі ХХІ століття.

На думку Зб. Бжезинського, “сьогодні єдиним можливим “світовим урядом” може бути тільки американська глобальна диктатура, але це буде дуже нестабільна і кінець кінцем порочна затія, яка сама себе згубить. Світовий уряд може або залишитися прекраснотушною мрією, або стати кошмаром, але ще протягом життя декількох поколінь це не стане серйозним проектом” [2, с. 272–273]. Деякі дослідники у ролі головного суб’єкта Легітимного Світового уряду розглядають співдружність транснаціональних корпорацій (ТНК). На думку О. Зінов’єва, “існує не світовий уряд, на кшталт урядів окремих країн, а світове надсуспільство” [4].

М. Ф. Магадієв вказує на низку багатифункціональних організацій, що вже фактично виконують окремі функції Світового уряду: Рада Безпеки ООН, Євросоюз, ОБСЄ, Рада Європи, Міжнародний Суд, Міжнародний кримінальний суд у Гаазі, Міжнародний трибунал для колишньої Югославії, Всесвітня організація охорони здоров’я, Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ), Світова організація торгівлі, Міжнародна організація праці, Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) та ін. [9, с. 39].

М. А. Шепелев у висновках свого дослідження глобалізації управління на планетарному рівні подає визначення сутності, змісту, суб’єкта загального модіалізаційного процесу, його негативний і позитивний результати, ресурсну базу і основну закономірність становлення світового організаційного порядку через призму формування Світового органу управління організаційним буттям світосистеми [12, с. 454–464].

Сутність процесу мондіалізації як універсального процесу впорядкування соціального буття людства як цілісності – це поступовий перехід людства від міжнародного порядку до світового.

Торкаючись змісту організаційного буття планетарної спільноти у контексті глобалізації управління як мегатенденції сучасного світового роз-

виту, він пише: “Сучасна епоха – це перехідний, біфуркаційний етап розвитку світової цивілізації. ... Людина Розумна має проявити себе в новій глобальній ситуації як Людина Політична, тобто спрямована на пошук і досягнення згоди в інтересах виживання і збалансованого розвитку глобального суспільства. Саме цим зумовлено постановку в центр пізнавальної уваги проблеми глобального управління як складової більш ширшої проблеми впорядкування суспільних відносин на рівні глобального суспільства [12, с. 454].

Суб’єктом мондіалізаційного процесу є транснаціональна еліта, інтегрована у простір глобальної культури. Її можна розглядати як основу нового правлячого класу – інтеркратії. Мондіалізація – це процес формування транснаціональними елітами інфраструктури й технологій глобального управління, що спрямовані на забезпечення потреб глобальної економіки та відбивають ціннісні настанови глобальної культури. Вона полягає в цілеспрямованій стратегії інтеркратії зі зміни основ життя людської цивілізації в напрямку її перетворення в об’єкт глобального управління, що передбачає активне застосування політичними суб’єктами технологій свідомого ослаблення традиційних територіальних, соціокультурних, державно-політичних і економічних бар’єрів.

Результатом мондіалізації є утрата національними суспільствами контролю за процесом прийняття політичних рішень, що відтепер визначаються глобальними, у тому числі транснаціональними, інститутами. У силу цього створюються передумови для винесення соціального протистояння за національні рамки, його глобалізації.

Організаційною та ресурсною основою розгортання мондіалізаційного процесу є формування глобального корпоративно-державного симбіозу, що спирається на глобальні корпорації та перетворення світових лідерів у корпоративні держави. Інтеграція цих двох типів міжнародних акторів зумовлює постановку на порядок денний світового розвитку проблеми глобального управління – центральної проблеми мондіалізації.

Основна закономірність становлення світового порядку – це іманентна логіка глобалізації управління світовим розвитком, що проявляється у виникненні та розширенні простору міждержавного та наддержавного регулювання міжнародних відносин і процесів.

Глобалізація управління в умовах світового порядку, як квінтесенція процесу мондіалізації, має технологічний характер, що впливає з економічної системи глобалізму. Параметри світового порядку, якими є сила, інтереси, цінності та комунікації, визначають глобальну інженерію як систему глобальних технологій, що забезпечують підтримання світового порядку” [12, с. 450].

Технологічним вирішенням цієї проблеми є створення системи управління світосистемою на основі Електронного уряду. За визначенням, запропонованим Європейським Союзом, це є використання інформаційних та комунікаційних технологій у державному управлінні, поєднане з організаційною зміною та новими навичками для впровадження державних послуг та демократичних процесів, а також для зміцнення підтримки публічних політик.

Отже основних висновків зі статті кілька. По-перше, ідея Світового уряду визріла як елемента організаційної свідомості людини і перейшла у площину реального організаційного життя світової спільноти; вона знаходиться на такому етапі, що потребує окремої уваги з боку соціологів, що мають формалізувати її стан і рівень інституалізації як соціальної структури і політологів, що мають визначити коло її функціональних обов’язків. Правники мають “укласти” її у Прокрустове ложе правової науки.

По-друге, на початку ХХІ століття прихильниками і носіями, розбудовниками ідеї Світового уряду є дві великі групи людей: одна з них надзвичайно організована і активна, намагається протягом більш ніж ста років створити розвинену структуру, що отримала назву “Таємний Світовий уряд” з метою тоталітарного управління соціальним розвитком планетарної спільноти; друга є більш розпорошеною у планетарному просторі і часі, але поступово рухається у зворотному напрямі, тобто створює органи і організації колективного управління різного організаційного і територіального рівня з кінцевою метою створення Легітимного Світового уряду.

По-третє, важливим моментом є встановлення місця, ролі і алгоритму організаційної взаємодії Світового уряду із сукупністю національних держав, що нині реально керують територіальним і продуктивним розвитком своїх країн, оскільки без встановлення меж і функцій кожного з учасників у мегасистемі планетарного організаційного буття тут не обійтись. Більше того, чим далі планетарна спільнота буде заглиблюватись у ХХІ століття, тим більше буде загострюватись ця проблема, оскільки крім мережових потреб національних держав їй будуть загострювати люди як представники принципово нової генерації, становлення якої ми раніше розглянули і подали як Інтерократію.

По-четверте, перспективи розв’язання цієї проблеми ми вбачаємо у розподілі функціональних обов’язків між національними державами і Легітимним Світовим урядом, а саме доведенням робочої гіпотези про те, що Легітимний Світовий уряд має контролювати провідні процеси планетарного життєустрою людей, а національні держави мають відповідати за стан і розвиток території, тобто за локальний соціальний розвиток територіальних громад і свого народу взагалі, оскільки міграція і міжетнічні шлюби поступово нівелюють етнічні межі, протистояння може зберегтись на кінець ХХІ століття ймовірно тільки по лінії релігійних розломів.

Список використаних джерел

1. Бек У. Влада і контрвлада у добу глобалізації. Нова світова політична економія / Ульріх Бек; пер. з нім. О. Юдіна. – К.: Ніка-Центр, 2011. – 408 с.
2. Бжезинський З. Выбор. Мировое господство или глобальное лидерство / пер. с англ. – М.: Междунар. отношения, 2006. – 288 с.
3. Дергачев В. А. Геоэкономический словарь-справочник. – Одесса: Ипрэзи НАНУ, 2004. – 177 с.
4. Зиновьев А. Интервью журнала “Российская Федерация сегодня”. – 2000. – № 18 // Режим доступа: <http://zinoviev.info/wps/archives/114>
5. Игнатов А. А. Стратегия глобального лидерства для России. – Независимая газета. – 2000. – 7 сентября.
6. Киссинджер Г. Нужна ли Америке внешняя политика? – М.: Ладомир, 2002. – 352 с.
7. Колеман Дж. Комитет 300. Тайны мирового правительства.

– М. : ИД “Витязь”, 2005. – 320 с.

8. Концепция внешней политики Российской Федерации, утверждена Президентом Российской Федерации В. В. Путиным 12 февраля 2013 г. // http://www.mid.ru/brp_4.nsf/news1t

9. Магадиев М. Ф. Роль институтов в глобальном управлении // Евразийский союз. Вопросы международных отношений. – 2013. – Вып. 2 (3). – С. 38–44.

10. Марков Н. Е. Войны темных сил. – М. : Издательство: Институт русской цивилизации, 2011. – 704 с.

11. Попов Г. В. Тайные культы и учения. – М. : “Крафт+”, 2002. – 304 с.

12. Шепелёв М. А. Глобализация управления как мегатенденция современного мирового развития : монография. – К. : Вид-во “Гене-за”, 2004. – 312 с.

13. <http://notions.ru/dictionary/286/mondializm.html>

14. http://ru.wikipedia.org/wiki/Мировое_правительство

References

1. Bek U. Vlada i kontrvlada u dobu globalizacii. Nova svitova politychna ekonomija / U1'rih Bek ; per. z nim. O. Judina. – K. : Nika-Centr, 2011. – 408 s.

2. Bzhezinskij Z. Vybory. Mirovoe gosподство ili global'noe liderstvo / Per. s angl. – M. : Mezhdunar. otnoshenija, 2006. – 288 s.

3. Dergachev V. A. Geoekonomicheskij slovar'-spravochnik. – Odessa : Iprjeje NANU, 2004. – 177 s.

4. Zinov'ev A. Interv'ju zhurnala “Rossijskaja Federacija segodnja”. – 2000. – № 18 // Rezhim dostupu : <http://zinoviev.info/wps/archives/114>

5. Ignatov A. A. Strategija global'nogo liderstva dlja Rossii. – Nezavisimaja gazeta. – 2000. – 7 sentjabrja.

6. Kissindzher G. Nuzhna li Amerike vneshnjaja politika? – M. : Ladomir, 2002. – 352 s.

7. Koleman Dzh. Komitet 300. Tajny mirovogo pravitel'stva. – M. : ID “Vitjaz'”, 2005. – 320 s.

8. Konceptija vneshnej politiki Rossijskoj Federacii, utverzhdena Prezidentom Rossijskoj Federacii V. V. Putiny 12 fevralja 2013 g. // http://www.mid.ru/brp_4.nsf/news1t

9. Magadiev M. F. Rol' institutov v global'nom upravlenii // Evrazijskij sojuz. Voprosy mezhdunarodnyh otnoshenij. – 2013. – Vyp. 2 (3). – S. 38–44.

10. Markov N. E. Vojny temnyh sil. – M. : Izdatel'stvo: Institut russkoj civilizacii, 2011. – 704 s.

11. Popov G. V. Tajnye kul'ty i uchenija. – M. : “Kraft+”, 2002. – 304 s.

12. Shepel'ev M. A. Globalizacija upravlinnja jak megatendencija suchasnogo svitovogo rozvytku : Monografija. – K. : Vyd-vo “Geneza”, 2004. – 312 s.

13. <http://notions.ru/dictionary/286/mondializm.html>

14. http://ru.wikipedia.org/wiki/Мировое_правительство

Ryabeka O. G., Political Science, Associate Professor, National Pedagogical University M. P. Drahomanova (Ukraine, Kiev), bvp51@ukr.net

World government: on the border between the secret and explicit

The moment of forming the World government as a managing body of the planetary social development is studied in the article. It is emphasized that two types of the World government are established in parallel: secret and legitimate. Genetically they are generated by the tendency of the globalization process, predetermining the formation of the unity of the planetary community. Their parametric description and formation conditions in the discourse of the XXI century are provided.

Keywords: World government, world community, national states, Interocracy, secret government, legitimate government, mondialism, new order.

Рябека О. Г., кандидат политических наук, доцент, Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), bvp51@ukr.net

Мировое правительство: на границе между тайным и явным

Рассматривается момент становления Мирового правительства как органа управления планетарным социальным развитием. Обращается внимание на то, что параллельно идет формирование двух видов Мирового правительства: тайного и легитимного. Генетически они порождены тенденцией процесса глобализации, который обуславливает становление организационного единства планетарного сообщества. Подается их параметрическая характеристика и условия становления в дискурсе XXI века.

Ключевые слова: Мировое правительство, мировое сообщество, национальные государства, Интерократия, тайное правительство, легальное правительство, мондиализм, новый порядок.

* * *

УДК 378

Ананый В. О.,

доктор философских наук, профессор, Военный институт телекоммуникаций та информатизации Державного университета телекоммуникаций (Украина, Київ), ganaga@ukr.net

Пучков О. О.,

кандидат философских наук, доцент, Военный институт телекоммуникаций та информатизации Державного университета телекоммуникаций (Украина, Київ), ganaga@ukr.net

АРМИЯ В ИНФОРМАЦИОННОМ СУСПІЛЬСТВІ: ПРОБЛЕМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Аналізується сутність й особливості армії в сучасному інформаційному суспільстві в умовах змін, які відбуваються в сучасному світі. Розглядаються різні підходи до системи комплектування сучасних збройних сил. Показано, що всі відомі системи комплектування армії мають як позитивні сторони, так і недоліки. Кожне суспільство, з огляду на цілий ряд факторів, вибирає прийнятний для себе спосіб комплектування армії своєї держави.

Ключові слова: армія, війна, суспільство, інформаційне суспільство, професіоналізація, професійна армія, контрактна армія, військова організація, соціальний інститут.

На початку ХХІ століття світ зазнав радикальних політичних, економічних та духовних змін. Глобалізація та інформатизація перетворили всю планету на єдиний соціальний організм. Стабільність в ньому порушено нескінченними змінами. Ера глобалізації у взаємодіях держав змінює еру протистояння. Однак небезпека для сучасного світу взагалі залишається, її становлять озброєнні конфлікти. За таких умов важливим інститутом забезпечення безпеки суспільства і держави є армія. Армія, яка є одним із специфічних суспільних організмів, виступає гарантом суверенності держави та усталеного розвитку суспільства, “а військова праця відноситься до числа складних і суперечливих видів людської діяльності” [1, с. 509].

Факти свідчать, що з більш ніж 200 держав у світі – тільки 24 суверенні держави не мають збройних сил. Ці держави в силу їхніх розмірів, особливого політичного статусу й назвати державами складно, хоча де-юре вони такими є. Для абсолютної більшості держав – армія, це невід’ємний її атрибут і гарант існування у цьому неспокійному світі. Інша справа, яка армія потрібна державі й для яких цілей та яку воно здатне утримувати? Ці питання вирішуються самою державою під впливом цілого ряду чинників. До їхнього числа, як правило, відносять: геополітичне положення країни; рівень економічного й соціально-політичного розвитку держави; міжнародні амбіції й політичні орієнтири керівництва країни; наявність політичних і військових союзників і багато чого іншого.

Різні сторони армії як соціального інституту сучасного суспільства, під різними кутами зору стосовно питань національної безпеки, розглядали українські дослідники В. Абрамов, Е. Афонін, О. Бодрук, В. Гречанинов, В. Горбулін, В. Грубов, Л. Гончаренко, О.Дзюбань, А.Зачепа, В. Мандрагеля, Є. Мануйлов, А. Папіян, В. Смоляннюк, О. Панфілов, Г. Перепелиця, М. Требін, В. Чорний, О. Штика, М. Цюрупа й інші. Однак ряд питань, і зокрема, питання способу комплектування армії, у тому числі й української, вимагає по-